

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych — Nakładem i drukami A. Prądzynski we Wrsznie
Odpowiedzialny za część redakcyjną Andrzej Prądzynski we Wrsznie
Administracja: ulica Poznańska № 6 — Telefonu № 389

Abonament: na pocztę: miesięcznie —,96 zł, kwartalnie 2,88 zł, w ekspedycji: mies. 90 gr, kwart. 2,70 zł — Ogłoszenia: za miejsce 1-lin. 1 milim. w wyż 6 grosze przyjmują administracja większe dwa dni, mniejsze do godz. 9 dzień przed ukazaniem się numeru — Telef. № 389

№ 136

Wrszeń, sobota dnia 21 listopada 1925

Rok VII

Przeciw warcholstwu.

Rana wciąż na nowo jątrząca się na ciele Rzeczypospolitej jest warcholstwem gniewając się w otoczeniu p. Piłsudskiego. Podczas obecnego przesilenia rządowego warcholstwo to wybuchło z większą niż zwykłą siłą, lecz nie dość wielką, aby mogło powodzenie zagrozić bezpieczeństwu publicznemu. Rozszerzeniu się zła należy jednak zawczasu przeciwdziałać, aby to zło nie rozprzeleno wygryzło z czasem do wnętrza naszego życia państwowego. Jeżeli p. Piłsudski chwilę najcięższego kryzysu państwowego (przesilenie obecné bowiem nie jest zwykłym przesileniem gabinetowym) wybrał sobie na to, aby zalać swę obronnością osobiste z miastem i Sikorskim, to należy przeciwdziałać, to jest to najcięższe warcholstwo, na które sferę kompetentne powinny zareagować środkami zupełnie radicalnymi. Wrzód ten należy wyciąć, aby naród raz na zawsze miał z tej strony spokój.

Motyw i cele pogromu p. Piłsudskiego przedstawia w ciekawym świetle „Kurier Poznański”, pisząc m. in. następująco:

Niepożyczalne awantury, które urządził p. Piłsudski i grupa jego zwolenników, skierowane są, jak wszyscy wiedzą, — przeciwko ministrowi Sikorskiemu. Te awantury należy zakwalifikować, jako niesubordynację wojskową, jako przykład niebawmego warcholstwa. Nie wolno przeceniać ich znaczenia, jeżeli chodzi o ich efektywność. Przeciwnie, należy im się spokojnie przeciwstawić w pozycji własnej siły i prawa, potraktować je bezwzględnie tak, jak na to zasługują.

Byłoby tedy zupełnie niezrozumiałem, gdyby w interesie i na korzyść państwa, w Warszawie o zmianie ministra wojny. Jakże to! Nie można dopuścić do wrznięcia, że niepożyczalne awantury, za którymi w dodatku nie stoi żadna rzeczywista siła mogły osiągnąć skutek. Siłę wraży opinia całego narodu, opinia wszystkich poważniejszych sił państwa. Pan Piłsudski i jego zwolennicy są niczym wobec niej. A naród cały ma dosyć tych błaznów i histeryjów na stanowiskach odpowiedzialnych nie sierpień.

Dzisiaj jedynym mierzniakiem, który wskazuje drogę w sposób bezwzględnie nakazujący, jest położenie ludu i gospodarki państwa. Ono domaga się decyzji rzeczowej, wyraźnej i odpowiadającej powadze chwili. To, co urządził pan Piłsudski, jest zbioradła przeciwko państwu, wymagająca raz wreszcie energicznego załatwienia się z tem warcholstwem.

Wobec tendencja p. Piłsudskiego do przesilenia rządowego nie była niespodzianką. Jest to logiczna konsekwencja zdawną przygotowanego planu, jest to uchylenie okazji dla decydującej rozprawy z ministrem Sikorskim, prowadzonej już od dawna ze wzrastającą tylko codziennie furją. Jest to jednocześnie szatańska próba oddania na nowo armii pod komendę p. Piłsudskiego i jego kłiki.

Przygotowania do „putschu” były już czynione przez najbliższe otoczenie p. Piłsudskiego od szeregu tygodni. Kolom politycznym wiadomem jest dobrze, że sześć tygodni temu odkryty został zamach na p. Piłsudskiego, który miał być wykonany przez p. Piłsudskiego generala, za to, że nie dopuszcza „Komendanta” do rządów w armii miał być zastrzelony. Oparli się jednak temu niektórzy z posteru brimowych „piłsudczyków” i ujawnili plan zamachu.

Badł co bądź, ostateczna rozgrywka z min. Sikorskim została wywołana 18 listopada. W tym względu na to, czy przesilenie rządowe wypadnie w tym czasie, czy też nie. Decydująca ofensywa poprowadził sam p. Piłsudski. On to wszczął kampanijską kampanię przeciwko sztabowi generalnemu, zarzucając mu łiszkowanie dokumentów i wywołanie wojny. Wobec tego od czasu, kiedy w oczach historyi to sławy zwycięzcy. On to występował list do szefa sztabu generalnego, gen. Stanisława Hallera, tak obelżywej treści, że nawet sął honorowy generałsi nie wiedział, co z tym fantem zrobić, czy uważa autora listu za osobę pożyteczną, czy też nie.

P. Piłsudski nie ograniczył na tym swych prowokacji i swego skłówania wobec armii jej dzisiejszych przywódców. W brukowym dzienniku warszawskim słyszącym „Wyzwoleniu”, a mianowicie „Kurj. Porannym” rozpoczął cykl własnoręcznych artykułów, podpisanych swem głosem nazwiskiem, który godził wprost w cześć, uczciwość i patriotyzm dowódców armii, czynił aluzje haniebne do słuzenia w wywiadzie wojskowym niemieckim tych generałów, — którzy stoją dziś na czele wojska polskiego. Nawet wyrok sądu komisji historycznej, złożonej z połowców do wrszenia redakcji „Kur. Por.” i jego przeciwników, która uznała zaistnienie i fałszowanie dokumentów przez sztab generalny za nieuzasadnione, posłuszny kłice p. Piłsudskiego za środek agitacyjny. Napisano gen. Skierskiemu, przewodniczącemu tej komisji oświadczenie i zmuszono go do testamentu moralnym do wrszenia redakcji „Kur. Por.” aby osłabił efekt wyroku i zwrócić ostrze jego przeciwko min. Sikorskiemu. Z nieszczerliwego

gen. Skierskiego uczyniono bohatera, ku wielkiemu jego zdumieniu obypsano go na dworcu w Warszawie kwiatami i opisano w brukowych gazetach, którego wstęgi i serce i przywiązanie do p. Piłsudskiego przeżyłyby wszystkie skrupuły służbowe i — sumienia.

Tymczasem niespodziewanie nastąpiła dymisja gabinetu. Los min. Sikorskiego, jako przywódcy armii samym tym faktem został postawiony pod znakiem zapytania. Co za pomyslna okazja dla kłiki p. Piłsudskiego! Już na dwa dni przed dymisją pos. plk. Miedzinski zapowiadał w kuluarach sejmowych głośno, a z miną tajemniczą, że za kilka dni cała armia stanie po stronie p. Piłsudskiego, czyniąc aluzję do jakichś mających nastąpić rewolucji i demonstracji wojskowych. Tymczasem w min. gabinetu stała się faktom, oczekiwano ich w kulach politycznych z tym większą pewnością, że najgroźniejszy przeciwnik — min. Sikorski — był już ministrem tymczasowym.

Nastąpiła znana wyzwa p. Piłsudskiego w Belwederze, który towarzyszył skandaliczne okoliczności, o czem lepiej nie wspominać. Wizyta była zdawną uplanowana i szereg jej dokładnie przygotowane. Świadczy o tem charakterystyczny fakt, że list, który p. Piłsudski napisał i przeczytał p. Prezydentowi, zmuszając go nie tylko do wysłuchania, ale i do odczytania głośno oświadcze i zaraz, oraz w tym czasie, gdy p. Prezydent, odczytując, odczytywał, na kilka już godzin przed „najazdem” na Belweder znalazł się w drukarni „Kur. Por.” jednocześnie z wizytą, o jednej i tej samej godzinie został opublikowany w „dodatku nadzwyczajnym” w Warszawie i większych miastach całej Polski.

Był to potężny ostrzeżenie dla wszystkich czynników państwowych, że zbliża się moment „putschu” kłiki p. Piłsudskiego. Wskutek tego zmocnione zostały środki bezpieczeństwa w stolicy w noc z soboty na niedzielę. Zarządzenia były dyskretnie, ale „piłsudczyści”, rozporządzając podstępem, rządowym, zdumiewającym społeczeństwa kilkunastu tysiąchach bezrobotnych w Warszawie agitacji komunistycznej oraz prowokacjach mafii p. Piłsudskiego mogłoby dojść do demonstracji ulicznych i potwierdzenia się wypadków krakowskich w stolicy.

Wielka demonstracja 11 generałów i 27 pułkowników w Sulejówku, podczas której mówca delegacji gen. Dreszer porównał chwilę obecną do listopada 1918 roku, kiedy to „Komendant” wziął w swoje ręce „niepisana dyktaturę” i w imieniu armii ofiarował p. Piłsudskiemu jej szable na usługi, były ujawnieniem celu, do którego zmierza cała skłębiona otoczka p. Piłsudskiego.

Kola dobrze poinformowane twierdzą jednak że spokojem, że akcja ta spali na panewce, skończy się tylko na ostatecznej kompromitacji p. Piłsudskiego i wzięciu na munduszek jego pretorjanów, pod warunkiem, że naczelne władze państwa nie dadzą się wyprzewodzić z równowagi, a nowy rząd zostanie sformowany z czynników trzechwójki, rozumiejących powagę sytuacji gospodarczej i finansowej państwa, traktujących wszelkie „ryzykowno” i awanturizm — jako zabitek smutnej przeszłości karalny w ciekłej teraźniejszości.

Rząd koalicyjny p. Skrzyńskiego?

Warszawa, 20. 11. godz. 3 min. 10. (Tel. wł. „Kurj. Por.”) Konferencja ministra Skrzyńskiego z posłami trwała do godziny 19 i pół, potem p. minister oświadczył, że zastrzega sobie czas do namysłu. O godz. 23.55 przybył do klubu sprawozdawców parlamentarnych, po powrocie z Belwederu, oznaczając, że zrzekł się swego tworenia gabinetu poza-partularnego, uważając w chwili obecnej za jedynie możliwy rząd parlamentarny.

Tymczasem p. Prezydent wezwał min. Raczewskiego, proponując mu utworzenie rządu fachowego, wszakże p. Raczewski nie mógł się zdecydować na objęcie stanowiska premiera. Wobec powyższego sprawy uległy narazie na martwym punkcie.

Chcąc znaleźć wyjście z sytuacji, poszczególne kluby zebrały się na narady. O godz. 2 min. 45 przybył do Sejmu min. Skrzyński. Wedle zebranych danych w Klubie Zw. Lud.-Nar. doszło do ugodnienia stanowiska z szefem ministra Skrzyńskiego, wobec czego, wedle wszelkich danych, utworzył on rząd koalicyjny w następującym składzie:

Premjer i sprawy zagraniczne — p. Skrzyński.
Sprawy wewnętrzne — p. Raczewski.
Skarb — p. Zdzichowski.
Wojsko — jeden z generałów niezangażowanych w sprawach politycznych.
Oświata — p. St. Grawski.

Roboty publiczne — p. Romocki (Ch. D.)
Rolnictwo — jeden z bezpartyjnych Poznańczyków lub Poronin.

Roboty różne — jeden z piastowców.

Sprawiedliwość — p. Makowski.

Kolej — p. Bartel.

Przemysł i handel — p. Klarner.

Ochrona prawa — p. Barlicki.

Tak się przedstawia skład rządu koalicyjnego, który niewątpliwie dojdzie tym razem do skutku. Chociaż w tej chwili jeszcze narady wciąż trwają, wszakże wśród snujących się po kuluarach Sejmu grupek posłów i dziennikarzy panuje ogólnie nastroj optymizmu, oraz powszechnie wyrażana jest opinia, że kryzys rządowy zostanie ostatecznie zażegnany. W mieście — całkowicie spokój.

- Kronika -

Wrszeń, dnia 20 listopada 1925 r.

Kalendarz rzymsko-katolicki:
dzisiaj: Feliksa, juro: Ofiarow. N.M.P.

* **Sytuacja walutowa.** Na rozgrywkach się doniosłe wypadki polityczne giełda warszawska zżył ostrożnie reagować. Walutę zagranicę wprawdzie wykazywały mocną i zwykłą tendencją, ale nie w takim stopniu, jak się tego ogólnie spodziewano. Obrót w wtyczce w sobotę 2 mil. 400 tys. złotych, z czego na same dolary gotówkowe sprzedawane przez Bank Polski po 6,80, przeliczając 1700 000 zł. Poza giełdą o godz. 4.30 obracano dolarami po 7,10, przy dość spokojnym nastroju. W Kaciach panowała transakcje między bankami czynione były w granicach 6,80—6,90 zł za dolar. W Łodzi państwa może najbardziej wyrażała sytuację, gdyż kurs dolara doszedł w sobotę popół, do 7,20.

Jeżeli chodzi o zagranicę, zwykłe dolara wywołało osłabienie interwencji ze strony Banku Polskiego na skutek tego kursu dość znacznie zwyżkował. Okazuje się, więc, że zagranica istnieje jeszcze znaczne długi nasze z tytułu silnie bieżącego bilansu handlowego w poprzednich miesiącach. Z tą okolicznością jeszcze trzeba się liczyć przez pewien czas, a że mamy już z górą miesiąc czynny bilans handlowy, przeto perspektywy dla naszego złołotego zagranicą całkiem złe się nie przedstawiają.

Odkreślenie całych warunków jednak należy, że przeciwko to osłabienie kursu złołotego starają się wykorzystać różne czynniki w celu zrobienia interesu. I tak zagranica i specjalnie w Berlinie i Gdańsku, gdzie kurs złołotego najpierw wykazał obniżkę jeszcze bardziej pogłębił, nie znajdując ze strony polskiej odpowiednich reakcji. Na rynku wewnętrznym również panoszy się spekulacja, o czem świadczy wzrost kursu dolara gotówkowego w porównaniu z dewizą.

Z powyższego widzimy, że sytuacja walutowa nie jest wcale tragiczna. Społeczeństwo nie powinno swem zachowaniem wywołać zagrożenia sytuacji, tembardziej, że kryzys walutowy zbiega się z przesileniem politycznym, które samo w siebie daje bardzo wiele materiału pełnego pod względem psychicznym. Rzeczą zaś społeczeństwa jest zachowanie zimnej krwi i nie danie się kusić w kierunku zakupowania obcych walut, bo to wywołuje wzrost kursów, które po uspokojeniu się sytuacji spadną i przyniosą stratę wszystkim, którzy nieopatrznie wywylują ucieleć do złołotego.

* **Najstarszy dokument,** tyczący się Chrześcijaństwa. Na ostatnim posiedzeniu paryskiej „Akademii napisów i literatury” zdawał jej członek, Reinach, sprawę z treści niedawno odkrytego papyirusu, pochodzącego z jerozolimskiego Muzeum, którego jest własnością. Wzmiankowanym papyirus zawiera list po grecku pisany, cesarza Klaudjusza roku r. 45 naszej ery, do żydów do Aleksandrii. Jest to, prawdopodobnie, najdawniejsze świadectwo, odnoszące się do istnienia chrystianizmu, które pochodzi nie od wrszenia, powstaje nakazuje w liście swym żydom, osiadłym w Aleksandrii, aby nie pozwalali osiadać w tem mieście spółwyznawcom, pochodzącym z innych miast Egiptu, a także Syrii. Zachowanie bawem tych ostatnich jest wielce podzielnem i szkodliwie, gdyż przyczyniała się do zabicia i wrszenia chrystianów. W tym liście Reinach oświadcza ze swej strony gotowość zwalczania tej zarazy. Zdaniem sprawozdawcy, słowa powyższe mogą odnosić się tylko do szerzącego się wówczas chrześcijaństwa, które w swym charakterze mesjanicznym zapowiadało upadek państwa rzymskiego i powstanie na jego miejscu królestwa Bożego.

* **Boguszek** (Pies przyczyna śmierci!) Onekajdz p. dzwony wypadku, powstaje nakazuje w pewnym meczynym. W godzinach popołudniowych wyskoczył nagle wielki pies (wileczak) z okna 3-go piętra pewnego domu i spadł na głowę jednemu z przechodzących meczynym. Wskutek uderzenia stracił tenże równowagę i upadł na ziemię. „Pies zabije na miejscu, gdy przebiegnie tyłu, który upadł, znalazł krogosłup, zmarł w kilka godzin później w leżnicy.

